

... đó là một vị linh mục thánh thiện, một vị linh mục tha thiết yêu, lo lắng cho đàn chiên, và là một linh mục dám hy sinh mạng sống vì các con chiên.

Cha Phanxicô Xaviê Trßng Bßu Dißp

Thưa quý bạn, vị vịc linh thiêng của Cha Phanxicô Xaviê Trßng Bßu Dißp thì ở trong lòng, chúng ta cũng như giáo, hầu như ai cũng biết. Riêng vịc ngài một như thế nào và ai biết ngài thì chúng tôi là "nghe nói", chúng ta ai biết rõ. Bởi vậy nên ngày 4/8/2011 vừa qua, Linh mục Phêrô Trßng Thß Tuyên và Thßy Giuse Mai Đức Nhußn đã đi phỏng vấn để tìm hiểu thật chính xác vị vịc của ngài. Đầu tiên, họ phỏng vấn Đức Hồng Y Phạm Minh Mẫn, một "nhân chứng sống" như tôi và Cha Trßng Bßu Dißp như ngài cùng quê Giá Rai, Bạc Liêu với Cha Dißp. Sau đó, những ngày tiếp, họ phỏng vấn các nhân chứng khác, có những nhân chứng như số Marie Nguyễn Kim Ly, người tôi gặp Cha Dißp bằng bác, rồi chị em bà Trßng Thß Hồng, Trßng Thß Cảnh v.v... là những người đã từng gặp ngài cùng với Cha Dißp và các giáo dân khác vào trong lòng nhà ông Giáo Sĩ, sau đó cha biết cách để không xa. Đức biết, ông Ngô Minh Quang, một người năm nay 21 tuổi, chính tay mình đã cùng với người cha đáng là ông Huỳnh Văn Sĩ, chèo xuồng tới vị vịc của Cha Dißp ở cái ao nhà ông Giáo Sĩ, đem vị vịc chôn cất trong phòng thánh nhà thờ Khúc Tréo (hầu cũng số biết nên phải chôn cất). Các nhân chứng này nay đã lớn tuổi nhưng hãy còn sống, những người họ kể chuyện chính xác và cho chúng ta biết rõ ai biết Cha Dißp, biết như thế nào, tại sao lại biết. Xin mời quý bạn coi qua các cuộc phỏng vấn đó...

Phỏng vấn "nhân chứng sống" Đức Hồng Y Gioan Baotixita Phạm Minh Mẫn, Tổng Giám Mục Sài Gòn

Cuộc phỏng vấn diễn ra tại văn phòng Đức Hồng Y lúc 10 giờ sáng ngày 4/8/2011. Hiện diện gồm có: Đức Hồng Y Gioan Baotixita Phạm Minh Mẫn, Cha Roland Jacques, Cha Phêrô Trßng Thß Tuyên và Thßy Giuse Mai Đức Nhußn.

Đức Hồng Y làm chứng về đời sống của Cha Phanxicô Trßng Bßu Dißp trên ba phỏng vấn: đó là một vị linh mục thánh thiện, một vị linh mục tha thiết yêu, lo lắng cho đàn chiên, và là một linh mục dám hy sinh mạng sống vì các con chiên.

Sau đây là lời kể của Đức Hồng Y Phạm Minh Mẫn về bố n thân ngài trước khi kể những chuyện về Cha Phanxicô Trần ng Bưu Diệp mà ngài và những người khác là các "nhân chứng sống":

"Tôi sinh năm 1934 ở Cái Răng. Cha tôi trước là người gọi là ông Sáu Hào. Mẹ tôi tên Quỳ. Cha tôi trước là u danh như đào mọt con kênh, gọi là kênh "Ba Ngàn", bởi vì kênh này dài 3,000 thước. Dân địa phương cũng còn gọi là Kênh Sáu Hào. Cha Phanxicô Trần ng Bưu Diệp là Tộc Sỵ. Ngài không phải là cha sở của chúng tôi như hay tôi lui thăm cha sở họ ở tôi là cha Công và cha sở Hòa Thành lúc đó là cha T. Mẹ khi có dịp như thế, các ngài thường đến thăm gia đình tôi. Khoảng năm 1939, lúc đó tôi mới 6 tuổi. Trong một lần đến thăm, Cha Diệp nói với mẹ tôi: "Bà Sáu cho thằng Mẫn đi học kinh tin học La Tinh và đi giúp tôi đi". Mẹ tôi làm theo, cho tôi đến nhà thờ học kinh tin học La Tinh và đi giúp tôi. Mẹ tôi còn giúp tôi là mẹ tôi nhìn thấy cha sở dâng lễ. Thấy ngài gọi Mình Thánh Chúa lên, tôi liền đứng lên tưng nẩy cây chuối mà mẹ tôi xắt cho heo ăn vậy. Sau này, tôi suy nghĩ và lý làm rõ ràng cha Phanxicô Trần ng Bưu Diệp không phải là cha sở của tôi như ngài quan tâm tôi thì ư nên khuyên mẹ tôi cho tôi đi gọi về Chúa qua việc giúp tôi. Lần thứ hai, chừng 5 năm sau, tôi 11 tuổi, Cha Diệp một lần đến thăm gia đình tôi với các cha khác, báo bố mẹ tôi: "Ông bà Sáu lo cho thằng Mẫn đi tu ở trường Cù lao Giêng đi, sau này làm linh mục". Sau đó, tôi trước cha mẹ gọi đi tu ở Tiểu chủng viện Cù lao Giêng. Cha Diệp là cha sở họ ở Tộc Sỵ như người rất thường yêu giáo dân các nơi và ngài lập nhiều hội khác, trong đó có hội ở Chó Chó. Ngài xây nhà thờ cho giáo dân có nơi để họ khai khẩn đất đai giúp dân có đất làm ruộng. Ngài giao cho ông này tôi làm ông bí, trông nom nhà thờ và chăm sóc ruộng đất cho Nhà chung. Các ngài là người giáo ai cũng quý mến và kính trọng ngài. Năm tôi 11 tuổi và đã đi học ở Tiểu chủng viện Cù lao Giêng rồi, hè năm 1945 trước đi theo các cha sở trong họ, chèo xuồng từ Hòa Thành lên để thăm Cha Diệp ở Tộc Sỵ. Năm ấy lo ngại, tang thương khắp nơi, người ta phải bỏ nhà cửa, ruộng vườn đi đến các vùng an ninh. Tôi không chính tai nghe một thầy quý cha nói chuyện với nhau đi ư gì, nhưng sau này trước biết là quý cha khuyên Cha Diệp nên rời bỏ Tộc Sỵ để đi lánh nạn, nhưng cha không thay đổi quyết định nên đi với đàn chiên. Sau đó, chỉ tranh thủ vài giờ học li, gia đình tôi đi lên Bức Liêu. Cha Diệp là người và bố gửi tôi về. Tôi ghi nhớ ba điều về Cha Phanxicô Trần ng Bưu Diệp: Thứ nhất, ngài là một linh mục thánh thiện, luôn luôn nghĩ đến tương lai của Giáo Hội nên thường khuyến khích mọi người đi tu. Thứ hai, ngài là vị linh mục hết lòng thường yêu giáo dân, đi đâu là lo xây dựng nhà thờ và cơ sở nhà cho người cũng như giáo. Thứ ba, ngài là vị linh mục một lòng sống chết vì đàn chiên. Cảm ơn quý Cha đã lo xúc tiến việc tuyên thánh cho Cha Phanxicô Trần ng Bưu Diệp. Thứ sáu, các người ngoại đạo và những người vô thần đã tuyên thánh cho ngài từ lâu rồi. Khi tôi còn làm Phó Giám Mục ở Mỹ Tho, bà bí thư phòng tôi đó đã thuê xe đò, mẹ tôi bà con người giáo đi hành hương, kính viếng ngôi mộ Cha Phanxicô Trần ng Bưu Diệp tại Tộc Sỵ, Bức Liêu".

Phỏng vấn ông Dominicô Nguyễn Văn Đức và mẹ của ông là bà Huân Thị Tú
Ngày 14/8/2011, tại Hội đồng Chó Chó và Đức Sỵ.

Số dĩ gọi là Hộ đạo Chín bởi vì cách này nhieu cho năm, vùng đất này thuộc về ông Cửu Chín, thế nên gọi là ông Chín Chín, thế đó có địa danh Chín Chín.

Địa phận Chín Chín nằm cách huyện lỵ Hộ Phòng chừng Ba Liều khoảng 15 cây số về phía Thuận Trị. Nhà thờ cũ đã bị phá sập. Nhìn nhà thờ cũ bây giờ không còn đâu vết, dân chúng đã xây cất nhà cửa trên đó. Nhà thờ mới đang trong công trình xây dựng trên nền đất mới.

- Ông Đominicô Nguyễn Văn Đức:

(Sinh năm 1936 và ông cho biết: “Tôi được Cha Diệp rửa tội năm 1945. Tuy nhiên, không còn tìm thấy bút tích rửa tội của tôi trong số 1643 người do Cha Phanxicô rửa tội trong 16 năm tại Sỵ”.

Ông Đức kể tiếp: “Cha Diệp vào nhà thờ Chín Chín làm lễ hàng tháng hay đôi ba tuần một lần. Cha đến ăn uống và ngủ lại nhà của cha mẹ tôi tên là ông Nguyễn Văn Lữ và bà Huân Thị Tú.

Ngôi nhà này hiện nay chúng tôi đang ở.

Ông Cao Trọng Phát là trưởng Cao Đài trong vùng này đó. Ông Mười Thính là con và của ông Cao Trọng Phát. Ông Mười Thính kể cho tôi nghe nhieu về những không phải Cao Đài hay Việt Minh gọi là Cha Diệp mà là hai tên lính Nhật đã bị giết giáp (tức bị thủ tiêu khí giới sau khi Nhật đầu hàng Đế quốc mình năm 1945 - ĐD) rồi nhập vào phe Cao Đài của ông Cao Trọng Phát. Hai tên này đến qua tên trưởng Việt là Cao Trọng Thọ và Cao Trọng Ngọc. Ba tên trưởng cùng nhau đặt tên mới thì tôi không nhớ rõ.

Thọ và Ngọc rất hung dữ và thù ghét Pháp vô cùng. Thấy Cha Trọng Bửu Diệp hay lui tới với người Pháp, hai tên này bèn trêu chọc cách dẫn lính Cao Đài của ông Cao Trọng Phát, rồi lừa Cha Diệp và giáo dân Nhật vô tình lừa của ông Châu Văn Sĩ ở Cây Gạo, đem chôn rơm rơm thiêu sống trưởng, rồi kêu Cha ra, chém Cha và xô xuống chiểu ao gần bên. Ông Cao Trọng Phát nghe tin, nghĩ rằng ông đã nuôi ong tay áo, hai tên lính Nhật này giết người dẫu rằng họ thì cũng có lúc phải bị xử giết ông chẳng? Ông bèn bí mật ra lệnh cho người của mình giết hai tên Nhật mang tên Việt là Thọ và Ngọc này. Tên lính Nhật còn lại ông cũng âm thầm cho người thanh toán sau đó”.

- Bà Huân Thị Tú, sinh năm 1905, mẹ của ông Đức:

Bà không nhớ nhieu chi tiết về Cha Phanxicô Trọng Bửu Diệp. Bà khóc khi nhắc đến Cha và tình thân của Cha. Bà nói: “Mọi chuyện đều do Cha lo. Áo trắng mặc khi rửa tội hay khi rửa tội, khăn tang hay hòm chôn người chết cha đều lo cho dân nghèo. Cha dạy gì là bắt theo cách lý trái là non, phải là khô, đất lên rồi bị bỏ trong lon đất sạ, một tuần sau vẫn còn than đất”.

Phong vị n ông Louis Lê Hữu Giàu, Sài Gòn

Ông Louis Lê Hữu Giàu sinh năm 1926 tại Khúc Tréo, huyện Giá Rai, tỉnh Bạc Liêu. Ông được rửa tội tại nhà thờ Khúc Tréo. Năm lên 10 tuổi, khoảng năm 1936, Cha Trần Hưng Bửu Diệp gọi ông vào Tiểu chủng viện Cù lao Giêng.

Chỉ được một năm, ông không nhớ lý do, không tiếp tục học tại Tiểu chủng viện Cù lao Giêng nữa mà năm sau, tức khoảng năm 1938, ông được Cha gọi lên Sài Gòn, học tại Tiểu chủng viện Thánh Giuse được gọi là Củng cố Đức lúc trẻ. Được hai năm, cha ông tức ông Lê Hữu Ánh mất, ông rời chủng viện rồi về nhà luôn.

Không lâu sau đó, mẹ ông dời nhà về Tỉnh Sông sng ven bên ngoài. Ông trở thành người giữ việc Cha Diệp, chèo xuồng cho Cha đến các họ đạo như Gành Hào, Chín Chín làm lễ và ông cũng giúp lễ cho Cha.

Thời kỳ 1945-1954, Pháp trở lại Đông Dương, Nhật bỏ ghế nhiếp chính, đến cả Pháp đóng trên Hộ Phòng cách Tỉnh Sông ven hai cây số. Đây là thời gian vô cùng loạn lạc và tang thương. Những phe nhóm chính trị ở vùng đó như Cao Đài, Thờ (tức người Miền gốc Khmer) và Việt Minh xuất hiện, tranh chấp như hổ tranh cỏ vùng đó.

Nhiều người nói khác tên cũ, riêng họ đạo Tỉnh Sông và cả Khúc Tréo, bà con không đi vì trông cậy vào Cha Phanxicô. Chính ngài đã tỏ ra nên mặt sự nên đức hạnh ngài đi và là chủ đề cho các bài giảng của ngài. Thời thơ ấu, lính Pháp đi ngang qua báo an toàn cho họ đạo, nhưng khi họ rút về đến rồi thì lại có vẻ bất an. Ông Giàu cho biết các chức sắc trong họ đạo đã nghe ngài rời vùng Tỉnh Sông ven này, lên Bạc Liêu cho an toàn bản thân. Nhưng ngài thì chối, ngài nói rằng ngài được Chúa sai đến con chiên, chiên ở đâu thì người chăn chiên ở đó, chứ chiên không bỏ con chiên.

Bản kỷ tháng Ba năm 1946

Ông Giàu kể, một buổi sáng tháng 3 năm 1946, có một tập lính mặc đồ trống, trống gọi đi trống để gọi người lính Pháp thì đó là dấu hiệu họ đã đến hàng, nhưng phía sau lại trống gọi có hình con mắt tức là Cao Đài. Tập lính đến lừa mọi người ở khu vực Thánh cho tại khu quê nhà thờ, trong đó có Cha Phanxicô, các bà phước và giáo dân, đông hơn một trăm người. Chúng đến xưng Cây Gừa, cách đó chừng hơn ba cây số, lừa vô hai mâm lúa, một mâm gạo Cha, các bà phước và những người công giáo. Lũ kia thì đa số là người ngoại đạo. Lúc đó là khoảng sau 12 giờ trưa.

Cha báo mọi ra ba lần. Hai lần đầu, mọi lần chỉ nghe mọi lầm hay hai mọi phút. Cha trở vào, không nói gì cả. Lần thứ ba, Cha không trở lại, sau này mọi biết là Cha đã bỏ ghế và xô xác xuống ao nhà ông Giáo Sĩ.

Đến khoảng trưa, có người mang cả cho mọi người về và báo rằng lo tên cũ đi, đừng có nán lại, họ còn nán lại là sẽ bị giết hại. Bà con tên cũ ngay trong đêm hôm đó. Ông Giàu đưa các đi

phòng sang bên kia sông, vào các nhà trọ rồi tìm rồi lên Hội Phòng báo cho lính Pháp biết. Họ xuồng và mang các di hài lên Hội Phòng an toàn.

Việc đi lấy xác Cha Phanxicô, tìm liệm và chôn cất ngài thì ông Giàu cho biết ông không có mặt, chỉ nghe nói là người ta tìm thấy xác Cha dưới ao, mang về Khúc Tréo và chôn cất Cha trong phòng thánh nhà thờ Khúc Tréo.

Growing hy sinh vì con chiên của Cha Phanxicô Trần Bửu Diệp đã như những người đi sứ công giáo của ông Giàu rất nhiều. Ông luôn luôn đi đức kinh và giúp kẻ đau khổ, bệnh tật. Ông sẵn sàng tham gia làm nhân chứng sống cho việc tuyên thánh của Cha Phanxicô Trần Bửu Diệp.

(Cuộc phỏng vấn này do Linh mục Phêrô Trần Thị Tuyên thực hiện lúc 4 giờ chiều ngày 20/8/2011 với sự giúp của anh Trần nhà thờ Lm Quang, ĐTĐ di động: 01265452323).

Trình bày ngày 15/8/2011, lúc 2:30 chiều

Ông Phêrô Ngô Minh Quang, Khúc Tréo, xã Tân Phong, huyện Giá Rai, tỉnh Bạc Liêu, sinh năm 1925 và đức cha Diệp là người ở nhà thờ Khúc Tréo. Tuy nhiên, không tìm ra bút tích của người.

Ông sinh ra và lớn lên ở Khúc Tréo từ 1925 cho đến 1951. Năm 1951, 26 tuổi, ông đi lính ở Bạc Liêu thời ông Sáu Hào, cha của Đức Hồng Y Mẫn làm quan. Rồi ông đi lính ở Sa Đéc năm 1952. Năm 1954 về lại Khúc Tréo sinh sống cho đến ngày nay.

Ngày Cha Diệp bắt giữ bắt đầu năm 1946, lúc này ông Quang đã 21 tuổi. Mẹ tôi bà con Công giáo ở Tổng Sở y chức tránh nên chỉ trốn tranh xuồng Khúc Tréo và thông tin cho biết là Cha Diệp đã bắt bắt và bắt giữ bắt đầu Cây Gáo, gần lùm lúa nhà Giáo Sĩ. Cha gọi của ông là Huân Văn Sĩ, người Công giáo, rất tốt và rất thông minh Cha Diệp, khi nghe hung tin bèn kêu ông đi lấy xác Cha Diệp về chôn cất. Hai người chèo xuồng suốt quãng đường xa chèo gần năm cây số, đến nhà ông Giáo Sĩ ở Cây Gáo.

Thời này, ông thấy Cha Diệp chết trên truồng, nằm úp mặt, đang bệnh bệnh trên mặt chỉ có ao không sâu và cũng không đầy nước. Cha bắt chém hai nhát, mặt nhát phía trên số đầu, mặt nhát phía sau ót nhưng không đứt lìa. Ông Cha chết đã bắt cá ăn hết. Ông Sĩ và ông rửa ráy cho Cha rồi mang lên xuồng chèo về Khúc Tréo vào khoàng chiều.

Hai người mang xác Cha vào nhà ông Bỉnh Thôn. Bỉnh Thôn là ông bỉnh thôn ở bấy giờ.

(Bỉnh: người lo công việc cho nhà thờ và họ đạo, ngoài Bỉnh gọi là ông Trùm - ĐD).

Bỉnh Thôn là cha của Chín Phụng, tức Trần Đới Phụng, sau này làm trưởng dòng họ gia đình ở Tổng Sở y. Bỉnh Thôn lấy áo dài khăn đóng của mình mặc cho Cha. Ông cũng lấy vải váng người ta từ nhà đóng hòm cho Cha và chôn Cha trong phòng thánh nhà thờ Khúc Tréo.

Ai giữ Cha? Tôi sao lại giữ?

Độc Hòng Y Phàm Minh Môn và những người khác kể về cha Bửu Diệp

Tác Giả: Linh mục Phêrô Trần Thị Tuyên
Thứ Sáu, 25 Tháng 11 Năm 2011 09:36

Ông Quang kể rằng ông Chín ở Đàng Gò chỉ mướn một đại công nhân nhà thờ ở Túc Sơn. Cha Diệp nhận được đại công nhân Tây đó về, bắt ông Chín phải trả lại phần đất làm chiêng. Ông Chín thù ghét Cha, bèn trả thù bằng cách xúi Cao Trùng Phát là trưởng Cao Đài lúc đó rằng Cha Trùng Phát Bửu Diệp thân Pháp, duy trì giáo dân ở Túc Sơn để giữ đất cho Pháp, có ngày Pháp sẽ đem quân tiêu diệt quân Cao Đài của Cao Trùng Phát.

Theo ông Ngô Minh Quang, có lẽ Cao Trùng Phát đã cho lính đi săn để bắt được hai tên Nhứt Bửu đã bắt giữ giáp và đổi sang tên tiếng Việt là Cao Trùng Phát và Cao Trùng Phát Ngươn, để lừa Cha, các dì phước và giáo dân vào làm lúa nhà ông Giáo Sĩ ở Cây Gĩa để tiêu tiền. Những Cha đã từ ý xin chết thay cho mọi người nên giáo dân được thoát và mọi việc đã diễn ra như vậy.

Cha Diệp khi còn sống thường đến nhà thờ Khúc Tréo làm lễ. Ai cũng thường yêu Cha. Ông Ngô Minh Quang nói rằng khi ông 21 tuổi, nghe tin Cha bắt giữ chết thì tức tức đi với cha ghé thăm Cây Gĩa lấy xác chết không hề nghĩ đến nguy hiểm.

(Linh mục Trần Thị Tuyên ghi nhận tại nhà ông Ngô Minh Quang lúc 14:30 ngày 15/8/2011).

Ông Huỳnh Văn Lập tức Ba Lập, Túc Sơn, lúc nhớ giúp Cha Diệp

Sanh năm 1935, hiện bị tai biến mạch máu não nên không thể cung cấp chứng cứ mà chỉ kể được. Ông chỉ nhớ đầu nói đó và làm chứng những điều như sau:

Cha Phanxicô Trùng Phát Bửu Diệp có lòng thương người đói khổ. Cha thường cho người đói ăn và người không có áo. Ông nhớ là thường thấy Cha kêu những người nghèo khổ không có gạo ăn vào nhà thờ Túc Sơn và Cha cho người đó ăn cơm, đôi khi ăn no nê. Cha thường lo cho giáo dân có đất đai làm ruộng để sinh sống. Người ta làm đất nhà Chung, Cha kêu lên tên đất Tây. Người ta phải trả đất những thù ghét Cha, có lẽ vì vậy nên tìm cách xúi Cao Trùng Phát giữ đất của Cha. Cha làm nhiều phép lạ lạ m: chính cháu của ông bị kinh phong giật, ông mang vô một phần của cha, xô nó nằm lên mặt Cha và cầu xin Cha. Nó hết bệnh cho đến bây giờ.

Soeur Marie Nguyễn Kim Ly, cháu họ kêu Cha bằng bác

(Phỏng vấn ngày 5/8/2011, tại Tòa Giám Mục Long Xuyên)

Soeur Marie Nguyễn Kim Ly sinh năm 1940. Gia đình soeur nuôi cơm cho Cha Diệp và sống trong nhà với Cha. Chính Soeur cũng có mặt trong đêm Cha bắt giữ chết tháng Ba năm 1946. Vì còn quá nhỏ, không biết gì nhiều, những Soeur Marie Kim Ly cũng xin nói những gì mình nhớ:

Cha Phanxicô rất thương người nghèo. Mẹ soeur cho biết là Cha Diệp không cho nuôi để ăn ngon, vì Cha nói “còn nhiều người nghèo khổ hơn mình nữa!”. Cha Phanxicô Diệp thực sự chết vì đói, vì đàn chiên Chúa giao. Cha mẹ soeur nói là người ta bắt Cha phải ở Túc Sơn thì dân mọi người đi trốn. Khi dân đi trốn thì người ta sợ bị nhà thờ và giáo xứ thành một trận đánh nhau. Cha không đi, người ta bắt hất và đòi giữ đất. Những Cha đã hy sinh, một mình chết, để bà con sống và đi tìm đi khắp giáo xứ.

7 / 8

Độc Hoàng Y Phàm Minh Môn và nhợng ngườ i khác kợ vớ cha Bợu Diợp

Tác Giả: Linh mợc Phêrô Trợn Thợ Tuyên
Thứ Sáu, 25 Tháng 11 Năm 2011 09:36

* Ghi chú: Lợn phợng vợn này có cợ bà Trợn Thợ Cợnh ợ xã Vĩnh Hiợp, huyợn Vĩnh Châu, tợnh Bợc Liêu lên Cái Rợng Cợn Thợ thăm chợ (tợc bà Trợn Thợ Hợợng, ngườ i đợng đợợc phợng vợn). Cợ hai đợu đợng ý vợ nhợng đợu kợ trên.

- Linh mợc Phêrô Trợn Thợ Tuyên ghi chép